

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for hjemmerespiratorbehandling														
Lokalisering:	Helse Bergen HF														
Tjenestens innhold: Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.															
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X						
	Ja	Nei	Ikke oppgitt												
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X														
Kommentar: Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.															
Kvalitetssystem: Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.															
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Ja</th> <th>Nei</th> <th>Ikke oppgitt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Ja	Nei	Ikke oppgitt	Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?	X			Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?	X		
	Ja	Nei	Ikke oppgitt												
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?	X														
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?	X														
Kommentar: Tjenesten har etablert et Nasjonalt register for langtids mekanisk ventilasjon. Registeret ble etablert i 2002, fikk nasjonal status i 2012, og er egnet for å overvåke behandlingsresultater.															

Elektronisk registerløsning ble lansert i 2014.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Det rapporteres om økende forskningsproduksjon. Det vises til en rekke publiserte vitenskapelige artikler og forskningsprosjekter som pågår. Noen av forskningsprosjektene involverer andre helseregioner.

Det henstilles om at nye forskningsprosjekt som iverksettes involverer personell fra andre helseregioner.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorisont. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?	X		

Kommentar:

Tjenesten deltar i etter- og videreutdanning av helsepersonell og rapporterer om betydelig aktivitet knyttet til kompetansespredning til helsepersonell, pasienter, pårørende og allmennheten. Tjenesten har egen nettside og det er utviklet e-læringsprogram. Dette oversettes nå til engelsk. Tjenesten bidrar til utarbeidelse og implementering av nasjonale retningslinjer.

Tjenesten har tilbud om rådgivning og veiledning til helsepersonell, pårørende og pasienter ifm behandling med hjemmerespirator.

Det fremgår at tjenesten har utarbeidet en egen plan for kompetansespredning.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorisont. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det er utarbeidet resultatmål for tjenesten. Resultatmålene setter klare krav til innhold i tjenesten. De sier imidlertid lite om det mer langsiktige målet med å bygge opp faglige nettverk i helseregionene. Dette bør beskrives nærmere.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar:

Tjenestens faglige referansegruppe har godkjent årsrapporten. Referansegruppens rapport er imidlertid svært kortfattet og det er ikke brukt skjema for tilbakemelding i tråd med intensjonen. Rapporten gir ikke et bilde av hvordan den nasjonale kompetansetjenesten ivaretar sitt nasjonale ansvar. Tilbakemelding har derfor liten verdi for de som har ansvar for drift og evaluering av tjenesten.

Direktoratet minner om at det er utarbeidet et eget mandat for faglige referansegrupper. Mandatet beskriver intensjon og oppgaver for de faglige referansegruppene.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Denne nasjonale kompetansetjenesten drives i tråd med intensjonen.

Denne nasjonale kompetansetjenesten har ikke behandlingsansvar men er sterkt involvert i opplæring av pasient, pårørende og assistenter som ledd i veiledning av helsepersonell. Tjenesten driver imidlertid betydelig kompetansespredning utover dette. Det er viktig at tjenesten setter fokus på etablering av faglige nettverk i helseregionene slik at disse på sikt kan overta dette arbeidet lokalt.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført

250416 ari